

Poštovani čitaoci i čitateljke,

drugi broj e-biltena EKOAKTIV donosi pregled aktivnosti u okviru Škole Ekološkog Aktivizma tokom aprila i prve polovine maja, koje je u Crnoj Gori obilježila i kampanja „Mjesec planete”, čiji smo bili aktivni učesnici .

Veliko je zadovoljstvo što je Škola Ekološkog Aktivizma, odnosno svi mi koji smo uključeni u ovaj program, od mnogih prepoznata kao primjer pozitivne prakse u dijelu pokretanja argumentovanog javnog dijaloga, što svjedoče i pozivi za saradnju sa značajnog broja relevantnih adresa.

Dokazali smo da se različitosti poput partijske pripadnosti mogu prevazići kada je riječ o životnoj sredini i da je upravo ta tema, ona suštinska, kojoj svi treba jednako da budemo posvećeni, ukoliko želimo da živimo u uslovima dostojnim stepena civilizacije i vijeka u kom se nalazimo.

Idemo dalje, jer SVAKA AKCIJA SE RAČUNA!

Aleksandar Perović, izvršni direktor
Ekološkog pokreta „OZON”

ČITAJTE U OVOM BROJU:

- Učešće na XVIII Sajmu ekologije u Budvi,
- Akcija pošumljavanja Tološke šume,
- Panel diskusija: „Eksploatacija prirodnih resursa i mineralnih sirovina i strateška procjena uticaja na životnu sredinu – postojeće stanje i izazovi”

Ekološki pokret „OZON” je učestvovao na otvaranju XVIII Sajma Ekologije u Budvi, zajedno sa polaznicima/ama Škole Ekološkog Aktivizma i uz podršku Misije OSCE u Crnoj Gori i Agencije za zaštitu životne sredine.

U uvodnom obraćanju g-đa Daliborka Pejović, direktorka Agencije za zaštitu životne sredine, obavijestila je prisutne da će polaznici i organizatori Škole Ekološkog Aktivizma, učesvovati na XVIII Sajmu Ekologije.

Na zajedničkom izložbenom prostoru sa Agencijom za zaštitu životne sredine, Zavodom za zaštitu prirode, JU Centrom za Ekotoksikološka Istraživanja Crne Gore i Centrom za zaštitu i proučavanje ptica, sem podijele promotivno edukativnih materijala i prikazivanja filmova sa ekološkom porukom, organizovani su i performansi i vođen dijalog sa zainteresovanim posjetiocima/teljicama Sajma ekologije.

Trenutak kada je i na budvanskom sajmu razvijen transparent sa porukom svjetskim liderima pred samit u Rio de Ženeiru, „Keep Our Planet Alive” , a u čemu su učestvovali i učenici/ce ekoloških sekcija budvanskih osnovnih škola, svakako je privukao najviše pažnje u halama 4 i 5.

Dobra pozitivna energija na zajedničkom izložbenom prostoru, način komunikacije sa posjetiocima, bili su po riječima Momčila Stojanovića, jednog od članova Komisije, razlog da Agencija za zaštitu životne sredine dobije bronzanu plaketu, koju je primila g-đa Lidija Šćepanović, pomoćnica direktorke.

I ovim zajedničkim nastupom željeli smo još jednom potvrditi spremnost za suštinsku saradnju sa svim nadležnim institucijama koje prihvataju argumentovan dijalog sa civilnim sektorom kao podsticajno-korektivni momenat namijenjen isključivo zaštiti javnog interesa.

Akcija pošumljavanja Tološke šume

Podgorica, 27.04.2012

3

U petak 27. aprila uz podršku Misije OSCE u Crnoj Gori u okviru kampanje „Svaka akcija se računa!” organizovana je akcija pošumljavanja Tološke šume u Podgorici.

Akciju su otvorili Gradonačelnik Podgorice, dr Miomir Mugoša, Ambasador SAD u Crnoj Gori Su Kej Braun i Ambasador Šarunas Adamovičijus, šef Misije OSCE u Crnoj Gori, koji su i zasadili prvo od ukupno 80 posađenih sadnica.

U akciji, koja se odvijala uz nadzor stručnih lica iz podgoričkog „Zelenila”, a u kojoj je posađeno 15 različitih vrsta stabala, učestvovali su i članovi Ozonevog Volonterskog kluba, eko-sekcija Srednje Ekonomsko-ugostiteljske škole iz Nikšića, zaposleni u Agenciji za zaštitu životne sredine, Arhus centru Podgorica i Udruženje izviđača Crne Gore, kao i građani/ke i djeca koji su se zatekli u Tološkoj šumi.

Ovom akcijom nastavljene su i aktivnosti u okviru Mjeseca Planete.

Održan panel o eksploataciji prirodnih resursa i mineralnih sirovina

4

Hotel „City“, Podgorica, 07.04.2012.godine

U ponedjeljak, 7. maja, u podgoričkom hotelu “City”, u okviru Škole ekološkog aktivizma, u organizaciji Misije OSCE u Crnoj Gori i Ekološkog pokreta „OZON“ i u partnerstvu sa Agencijom za zaštitu životne sredine, održana je panel diskusija na temu „*Eksploatacija prirodnih resursa i mineralnih sirovina i strateška procjena uticaja na životnu sredinu – postojeće stanje i izazovi*”.

Panel diskusiju su otvorili g-din Lloyd Tudyk, Šef OEBS-ovog programa Demokratizacija, g-đica Ivana Vojinović, Pomoćnica Ministra za životnu sredinu i dr Miroslav Anđelić, Pomoćnik Ministra za šumarstvo.

Tematske prezentacije su imali g-đica Vesna Zarubica, glavni ekološki inspektor, g-din Radoš Šućur, direktor Uprave za šume i g-din Aleksandar Radunović, pravni savjetnik u Upravi za vode.

Komentare na temu dali su i g-din Draško Marković, glavni rudarski inspektor, g-din Alija Bralić, glavni šumarski inspektor kao i predstavnici Agencije za zaštitu životne sredine.

U intenzivnoj i argumentovanoj diskusiji koja je uslijedila, učesnici/e su imali priliku da razmjene mišljenja oko nekontrolisane eksploatacije prirodnih resursa i mineralnih sirovina u Crnoj Gori. Takođe, diskutovalo se o stanju crnogorskog šumskog i vodenog bogatstva, kao i o preklapanju nadležnosti u radu resornih inspektorijata. Glavni resornii inspektori ukazali su na svakodnevne probleme sa kojima se suočavaju, od kojih je značajan broj izazvan i manjkom strukturnih i kadrovskih kapaciteta.

Pored polaznika/ca programa Škola Ekološkog Aktivizma, na panelu, kojim je moderirao Aleksandar Perović, izvršni direktor Ekološkog pokreta „OZON“, učestvovali su i predstavnici/e nevladinih organizacija i zainteresovanih građana/ki.

Panel je cijelo vrijeme bio otvoren za medije

POSJEDOVNI PAPIR

Sve što postoji na našoj planeti pripada prvo njoj, pa tek onima koji kod sebe drže tzv. posjedovne papire i kojima ponosno mašu i hvale se svojim imetkom, koji su uglavnom naslijedili od svojim predaka. Da, dok su njihovi očevi i djedovi brižljivo brinuli i obrađivali svoju zemlju oni sada novi i lijeni nasljednici je prodaju, mjenjaju je za vikendicu negdje na sunčanom primorju ili u pohodu za još većom zaradom, eksploatišu prirodna i mineralna bogatstva bez ikakvih dozvola i ne obazirući se na posljedice po životnu sredinu. Možda nedovoljna edukacija, a možda jednostavno prevelika pohlepost za novcem, dovode do toga da se zaboravi na to da eksploatacija ima velike posljedice na neposrednu okolinu, da nedozvoljenom i prije svega nestručnom eksploatacijom mineralnih i prirodnih bogatstava ne stvara se samo „rupa“ u zemljištu već može da dođe do zagađenja riječnih tokova, začepljenja korita rijeka, samim tim i do poplava, ispuštanja u atmosferu štetnih gasova, devastacije pejzaža... Ovo su samo neke od mogućih posljedica. Spektar je mnogo veći, takođe svaka mala promjena ima udio i na globalnom nivou.

I da ne bude da uvijek samo grdimo državu i njene organe, jer se nedovoljno zalažu za životnu sredinu tako što ne donose blagovremeno zakone i presude, njihni inspektori, kojih nažalost ima malo, pored toga što ne mogu da stignu da obiđu sve lokacije, često se sreću sa nerazumijevanjem, pa čak i šikaniranjem od strane vlasnika privatnih posjeda. Nemaju ni znatnu pomoć policije, tako da ne mogu da uđu u posjed i naprave detaljnu analizu stanja životne sredine i sakupe dokaze za eventualnu krivicu. Sve ovo dovodi do toga da se mineralna i prirodna bogatstva eksploatišu u neodređenim količinama, ali dokle? Dok ne ostanemo bez njih? Dok toliko ne zagađe prirodu da posljedice budu vidljive na oko?

Možda jedini način da se stane sa nelegalnom eksploatacijom mineralnih i prirodnih bogatstava zemljišta i da ujedno edukativno djeluje na svijest građana jeste da počnu da se kažnjavaju koncesionari. Povećanje broja inspektora bi naravno povoljno djelovalo na uspješnost otkrivanja nelegalnih ležišta i dokazivanju krivice.

Međutim do tada, za početak policija bi trebala više da se uključi u obezbjeđivanje neometanog rada pojedinih inspektora i kažnjavanje nedoličnog ponašanja prema njima dok oni vrše svoju dužnost. Takođe, smatram da bi ujedinjavanje inspektora iz ministarstava i drugih organa nadležnih za ovu problematiku u jedan jedinstveni državni organ bilo najbolje rješenje, jer ne bi dolazilo do preklapanja nadležnosti, zatim rad takvog organa bi bio potpun i sinhronizovan i uštedjelo bi se na vremenu.

Potrebno je odmah početi djelovati, jer mineralni i prirodni resursi nisu obnovljivi izvori i ovakvom neprofesionalnom eksploatacijom samo ćemo brže ostati bez njih, treba jačati svijest građana vezano za zaštitu životne sredine, da ne idu putem lakšeg otpora, pretvaranjem obradljivog zemljišta u jalovišta, već da se okrenu zelenoj strani ekonomije uz pomoć države. Do tada jedini vlasnik posjedovnog papira, planeta Zemlja će pamtili svaku nanesenu štetu, a kazna neće možda stići danas, ali je možemo očekivati već sutra.

Autorka je Specijalista hemijske tehnologije, Ekološko usmjerenje.

Piše: Marijana Marković

SVE JE U SVIJETU POVEZANO

Crna Gora je jedna od najšumovitijih evropskih zemlja, čije je gotovo 60% teritorije pod šumama. Zemlja sa vrlo rijetkim i endemičnim vrstama biljaka i životinja koje naseljavaju te šume. Zemlja koja ima šuma endema Balkana munike, molike, planinskog javora. Zemlja u kojoj je još uvijek moguće čuti, jako rijetkog velikog tetrijeba, kako pjeva svoju ljubavnu pjesmu sa nekog visokog četinara, rijetki su i oni sretnici koji vide neuhvatljivog risa, ili pak sretnu mrkog medvjeda, dok naizgled trapavo zamiče u gustu bukovu šumu. Nije dovoljno samo se dičiti ovolikim šumskim bogatstvom već ga treba njegovati i sa njim racionalno upravljati.

Na panel diskusiji čija je tema bila: „*Eksploatacija prirodnih resursa i mineralnih sirovina i strateška procjena uticaja - postojeće stanje i izazovi*“, ne čuh gotovo ništa novo, govorilo se o nadležnostima šumarske inspekcije, o trenutnom stanju u našim šumama, o organizaciji u šumarskom sektoru, Upravi za šume i Ministarstvu poljoprivrede, ilegalnoj sječi šuma... Izuzetno mi sviđjelo izlaganje gospodina Šućura, direktora Uprave za šume, koji je iznoseći svoj stav o stanju u našim šumama, govorio jako realno i kritično, tako je na primjer spomenuo i mnoge koncesionare kojima su date šume na korišćenje, a koji ne valorizuju na pravi način drvenu građu iz naših šuma.

Jako me zanima koliko se prate pojave bolesti u šumama? Pojave gubara i drugih štetočina? Koliko se brine da se pošume parcele na kojima se odvijala sječa? Čini mi se nažalost da se o ovome jako malo vodi računa. Tužno, ipak je ovo ekološka država, izgleda samo na papiru. Teško da bi mogli i sve to da urade samo 209 šumara, koliko ih je raspoređeno na teritoriji naše zemlje. Smatram da bi jako dobro bilo obavezati i koncesionare da za vrijeme svoje koncesije posade određeni broj stabala, da ipak obrate pažnju na stanje šume, koju koriste, a zauzvrat njima da se obezbijede od strane državnih organa određene subvencije i pogodnosti.

Nedostaje sprovođenje zakona u praksi, kažnjavanje onih koji devastiraju „pluća“ Crne Gore, ubrzati sudske procese, koji nekad idu u nedogled i često se neslavno završavaju, oslobađajući tako, slobodno mogu reći, one koji počinu, naočigled svih, zločin nad prirodnim bogatstvom naše zemlje. Primjeri su brojni.

Čuvati šume, iskorišćavati ih održivo, jer su one iako mali, značajan dio pluća naše planete. Sačuvati ih jer su one vlasništvo onih koji tek treba da budu rođeni, naših potomaka. Sačuvati ih da bi se i dalje mogli dičiti velikim tetrijebom, risom i drugim reliktnim vrstama, koje naseljavaju naše šume. Kako reče jedan veliki čovjek, poglavica Sijetl „Sve je u svijetu povezano“, ako nestaje životinja koje naseljavaju ove šume znači da i šuma nestaje, nijesu potrebne analize stručnjaka da bi se to zaključilo.

Autor je student III godine Biotehničkog fakulteta.

Piše: Nikola Popović

AKCIJA POŠUMLJAVANJA TOLOŠKE ŠUME

Tološka šuma je pošumljena sa 80 sadnica 27.04.2012. godine.

Ova akcija je uspješno realizovana u okviru kampanje: "Svaka akcija se računa", kao dio Škole Ekološkog Aktivizma 2012 uz podršku Misije OSCE i stručnog nadzora zaposlenih podgoričkog "Zelenila".

Akciju je podržalo preko 100 mladih volontera koji su sadnjom novih sadnica i održavanjem Tološke šume pokazali brigu za prirodu i svoje okruženje.

Šume se najviše ugrožavaju neplanskom sječom, požarima, prisustvom štetnih insekata i glodara.

Nesavjesnim djelovanjem ne pustošimo samo zelene površine, već mjenjamo klimatske uslove i kvalitet sopstvenog života, mjesta gde živimo.

Pokušajmo odvojiti vrijeme i dati svoj doprinos zaštiti životne sredine.

Pošumljavanje Tološke šume je dobar način razvoja svijesti građana o važnosti i sačuvanju prirodnih resursa naše zemlje.

Nadam se da ćemo u skorije vrijeme imati još ovakvih akcija koje će biti takođe i edukativnog karaktera.

Uz nadzor stručnih lica naučili smo pravilnu sadnju petnaest različitih vrsta i njihove karakteristike što je bilo veoma zanimljivo.

Uz timski rad i lijepo druženje vrijeme je prosto proletjelo.

Autorka je studentkinja Filozofskog fakulteta i polaznica I generacije Škole Ekološkog Aktivizma 2011.

Piše: Vanja Dupanović

I Vanjin ljubimac Laura aktivno je učestvovala u akciji pošumljavanja Tološke šume.